

Uchwała Nr 115
Komitetu Monitorującego
Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
z 22 lipca 2025 r.

w sprawie zmian w interwencji i 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – poza gospodarstwem - Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w interwencji i 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – poza gospodarstwem - Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchyla Uchwałę Nr 108 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z 28 maja 2025 r.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Załącznik do uchwały Nr 115 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Rodzaj zmiany:

Zmiany dotyczą interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich ustanowionych w tytule III rozdział IV rozporządzenia (UE) 2021/2115, o których mowa w art. 119 ust. 9 tego rozporządzenia.

Zmiany dotyczą opisu interwencji I 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem - Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR 2023–2027) i polegają na zmianie określenia kwalifikujących się beneficjentów i szczególnych kryteriów kwalifikowalności w stosownych przypadkach związanych z beneficjentem i obszarem, usystematyzowaniu preferencji w uzyskaniu pomocy oraz korektach redakcyjnych.

Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027 (Zaznacz w trybie rejestracji zmian.)

5 Szczegółowy projekt, wymogi i warunki kwalifikowalności interwencji

Obszar A – PRZETWÓRSTWO I WPROWADZANIE DO OBROTU PRODUKTÓW ROLNYCH (MŚP)

(...)

Wsparcie jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową sektora MŚP ~~na obszarach wiejskich~~ (na rynkach lokalnych), wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami a przemysłem przetwórczym.

W celu zapewnienia skutecznego wkładu w osiągnięcie celu szczegółowego określone zostały następujące rodzaje preferencji:

- dla operacji przyczyniających się do realizacji celów Strategii „Od pola do stołu” - obejmujących zrównoważone metody przetwarzania, znakowania, etykietowania, gospodarki obiegu zamkniętego, ograniczanie strat i marnowania żywności, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów certyfikowanych w ramach systemu integrowanej produkcji roślin, uczestnictwo w systemach jakości żywności - z wyłączeniem produktów rolnych objętych systemem rolnictwa ekologicznego,
- ~~dla operacji, które dodatkowo przewidują inwestycje w zakresie przetwarzania produktów ubocznych powstających w procesie wytwarzania żywności, odpadów żywnościowych oraz wytwarzania biogazu i innych biokomponentów,~~
- dla operacji posiadających komponent kosztów inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, stanowiących co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych operacji,
- dla operacji projektów, w których co najmniej 50% kwalifikowalnych kosztów inwestycyjnych kwalifikowalnych dotyczy inwestycji o charakterze innowacyjnym,
- dla operacji przedsięwzięć realizowanych przez zorganizowane formy współpracy rolników prowadzących działalność jako: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie,

spółdzielnie rolników, uznane organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe,

- dla operacji realizowanych na obszarach wiejskich,
- dla operacji realizowanych na obszarach o najwyższym poziomie bezrobocia w kraju,
- dla operacji realizowanych przez podmioty, które nie były ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 1 lub 2 inwestycji A1.4.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”.

Obszar B - PRZETWÓRSTWO I WPROWADZANIE DO OBROTU EKOLOGICZNYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (MŚP)

(...)

Wsparcie dotyczy realizacji działań inwestycyjnych ~~na obszarach wiejskich~~, które mają wzmocnić pozycję rynkową przetwórców sektora MŚP objętych systemem rolnictwa ekologicznego, wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywności ekologicznej na rynkach lokalnych, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami objętymi systemem rolnictwa ekologicznego a ekologicznym przemysłem przetwórczym.

W celu zapewnienia skutecznego wkładu w osiągnięcie celu szczegółowego określone zostały następujące rodzaje preferencji:

- dla podmiotów przetwarzających albo wprowadzających do obrotu produkty rolne objęte certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego w wysokości co najmniej 70% całkowitej ilości produktów przetwarzanych lub wprowadzanych do obrotu;
- dla operacji posiadających komponent kosztów inwestycyjnych dotyczących ochrony środowiska, stanowiących co najmniej 20% kosztów kwalifikowalnych operacji,
- dla operacji projektów, w których co najmniej 50% kwalifikowalnych kosztów inwestycyjnych kwalifikowalnych dotyczy inwestycji o charakterze innowacyjnym,

- dla operacji realizowanych na obszarach wiejskich,
- dla operacji realizowanych na obszarach o najwyższym poziomie bezrobocia w kraju,
- dla operacji realizowanych przez podmioty, które nie były ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 1 lub 2 inwestycji A1.4.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”.

(...)

Obszar A – PRZETWÓRSTWO I WPROWADZANIE DO OBROTU PRODUKTÓW ROLNYCH (MŚP)

O pomoc może się ubiegać:

MŚP, tj. podmiot prowadzący działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo, który:

- przetwarza produkty rolne i wytwarza w wyniku tego procesu produkty rolne (Załącznik nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu UE - Annex), z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury,
- wprowadza do obrotu produkty rolne - wyłącznie w przypadku zorganizowanych form współpracy rolników takich jak: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie, spółdzielnie rolników, organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe,
- zobowiązuje się do nabywania produktów rolnych w okresie 5-ciu lat po zakończeniu realizacji projektu (zobowiązanie weryfikowanie po zakończeniu inwestycji i wypłacie pomocy)
- bezpośrednio od producentów rolnych lub zorganizowanych form współpracy rolników (j.w.)
- w co najmniej 50% całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji, umowy na dostawy co najmniej 3 letnie przez okres co najmniej 5 lat) - warunek ten nie dotyczy zorganizowanych form współpracy rolników (j.w.),
- realizuje inwestycje zakładające wzrost mocy produkcyjnych pod warunkiem udokumentowania bazy surowcowej i możliwości zbytu produkcji.

~~-realizuje inwestycję objętą dofinansowaniem na obszarach wiejskich-~~

Obszar B - PRZETWÓRSTWO I WPROWADZANIE DO OBROTU EKOLOGICZNYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (MŚP)

O pomoc może się ubiegać:

MŚP, tj. podmiot prowadzący działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo, który:

- przetwarza produkty rolne objęte certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego i wytwarza w wyniku tego procesu produkty rolne (Załącznik nr 1 do Traktatu o funkcjonowaniu UE - Annex) objęte systemem rolnictwa ekologicznego tj. certyfikowane produkty ekologiczne powstałe w wyniku przetwarzania produktów rolnych objętych art. 2 ust. 1 rozporządzenia PE i Rady (UE) 2018/848 (z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury), lub
- wprowadza do obrotu produkty rolne objęte certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego (z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury) - wyłącznie w przypadku zorganizowanych form współpracy rolników takich jak: grupy producentów rolnych i ich związki, spółdzielnie, spółdzielnie rolników, organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe;
- zobowiązuje się do nabywania produktów rolnych objętych certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego w okresie 5-ciu lat po zakończeniu realizacji projektu (zobowiązanie weryfikowanie po zakończeniu inwestycji i wypłacie pomocy) - bezpośrednio od objętych systemem rolnictwa ekologicznego producentów rolnych lub zorganizowanych form współpracy takich rolników - w co najmniej 50% całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji, umowy na dostawy co najmniej 3 letnie przez okres co najmniej 5 lat) - warunek ten nie dotyczy zorganizowanych form współpracy rolników;
- realizuje inwestycje zakładające wzrost mocy produkcyjnych pod warunkiem udokumentowania bazy surowcowej i możliwości zbytu produkcji.

~~-realizuje inwestycję objętą dofinansowaniem na obszarach wiejskich-~~

1. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

Wprowadzana zmiana dotyczy określenia kwalifikujących się beneficjentów i szczególnych kryteriów kwalifikowalności w stosownych przypadkach związanych z beneficjentem i obszarem, wprowadza nowe i systematyzuje preferencje w ubieganiu się o pomoc w ramach przedmiotowej interwencji.

Określenie kwalifikujących się beneficjentów związanych z obszarem realizacji operacji oraz preferencja dla operacji realizowanych na obszarach wiejskich

Zakłady przetwórstwa rolno - spożywczego są najczęściej zlokalizowane na terenach gmin miejskich (np. przedmieścia miast) lub miejsko-wiejskich (np. miasta powiatowe). Takie umiejscowienie wynika z łatwiejszego dostępu do sieci rynków zbytu dla konsumentów w miastach, bliskości niezbędnej infrastruktury technicznej oraz z dostępności bazy surowcowej z blisko położonych obszarów wiejskich.

Postępujące zmiany demograficzne wskazują na silny rozwój dużych aglomeracji miejskich i obszarów przyległych. Nadal będą one przyciągać osoby z terenów bardziej peryferyjnych. Nasilający się proces suburbanizacji doprowadza do poszerzenia obszarów poszczególnych aglomeracji i znacznego wzrostu liczby ludności w gminach przyległych do dużych miast. Stąd, wobec postępującego procesu napływu ludności do miast, rachunek ekonomiczny wymusza lokalizację zakładów przetwórczych oraz magazynów żywności w pobliżu miast.

Powstawanie oraz rozwój zakładów przetwórczych niesie ze sobą szereg korzyści dla mieszkańców nie tylko miast, ale również okolicznych gmin wiejskich i powiatów. Przyczynia się do tworzenia stabilnych miejsc pracy w ich okolicy, zarówno w samych zakładach, jak i w powiązanych sektorach, takich jak transport, logistyka czy rolnictwo. Dzięki temu lokalne społeczności zyskują stabilne źródło dochodów, a gospodarki miast i wsi, zwłaszcza producentów rolnych dostarczających surowiec, mogą się rozwijać. Ponadto, współpraca zakładów przetwórczych z lokalnymi producentami produktów rolnych przyczynia się do zwiększenia obrotu artykułami rolno-spożywczymi, co pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy całego regionu, w którym jest zlokalizowany zakład.

Dodatkowo, takie rozmieszczenie zakładów przetwórczych skutkuje tym, że większa część wniosków o pomoc składanych w dotychczasowych instrumentach pomocy przeznaczonych dla przedsiębiorstw z branży rolno – spożywczej (działanie 123 PROW 2007-2013, poddziałanie 4.2 PROW 2014-2020 oraz części 1 i 2 inwestycji A1.4.1 KPO) obejmowała głównie inwestycje realizowane na terenach miejskich i podmiejskich. Oznacza to, że skierowanie pomocy wyłącznie do zakładów położonych na terenach wiejskich mogłoby spowodować niepełne wykorzystanie budżetu przeznaczonego na ten instrument wsparcia.

W związku z powyższym, zasadne jest umożliwienie ubiegania się o pomoc w ramach tej interwencji przedsiębiorcom również z obszarów miejskich i miejsko-wiejskich.

Jednocześnie w celu wyrównania szans firm rolno-spożywczych konieczne jest zastosowanie preferencji dla operacji realizowanych na obszarach typowo wiejskich, co pozwoli na bardziej zrównoważoną realizację interwencji na wszystkich obszarach na terenie kraju.

Preferencja dla operacji realizowanych na obszarach o najwyższym poziomie bezrobocia w kraju

Zastosowanie preferencji dla przedsiębiorstw sektora rolno – spożywczego zlokalizowanych na obszarach o niższym poziomie rozwoju gospodarczego, charakteryzujących się najwyższym poziomem bezrobocia w kraju, przyczyni się do wyrównania szans rozwojowych

dla tych obszarów. Zastosowanie preferencji przyczyni się do skierowania inwestycji na budowę lub rozwój firm z branży przetwórstwa na tych terenach, co przyniesie ze sobą szereg korzyści dla mieszkańców okolicznych gmin i powiatów. Przyczyni się to również do tworzenia stabilnych miejsc pracy w ich okolicy, zarówno w samych zakładach, jak i w powiązanych sektorach, takich jak transport, logistyka czy rolnictwo. Daje to szansę na dalszy rozwój dla lokalnych społeczności zyskujących w ten sposób stabilne źródło dochodów, w szczególności dotyczy to producentów rolnych dostarczających surowiec w ramach lokalnych łańcuchów żywnościowych. Ponadto, współpraca zakładów przetwórczych z lokalnymi producentami produktów rolnych przyczynia się do zwiększenia obrotu artykułami rolno-spożywczymi, co pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy całego regionu, w którym jest zlokalizowany zakład.

Preferencja dla operacji realizowanych przez podmioty, które nie były ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 1 lub 2 inwestycji A1.4.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”.

Relatywnie niski budżet przeznaczony na realizację interwencji I.10.7.1 PS WPR wynoszący 204 mln euro (znacząco niższy w porównaniu do alokacji dla poddziałania 4.2 PROW 2014-2020 – 693 mln euro) oznacza konieczność uzupełnienia preferencji w ramach kryteriów wyboru.

W latach 2022-2023, w których przeprowadzono nabory na ww. części inwestycji A1.4.1 KPO, przedsiębiorcy branży rolno-spożywczej wciąż borykali się ze skutkami wystąpienia pandemii COVID-19, wybuchu wojny w Ukrainie oraz wysokiej inflacji – co przyczyniło się zmniejszenia się potencjału inwestycyjnego dla części przedsiębiorstw przetwórczych.

Dlatego konieczne jest przyznanie preferencji dla tych wnioskodawców, którzy nie korzystali ze wsparcia w ramach:

- części nr 1 „Wsparcie dla mikro- małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności” lub
- części nr 2 „Wsparcie na wykonywanie działalności w zakresie przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności” inwestycji A1.4.1 KPO,

celem wyrównania szans w dostępie do pomocy w dłuższej perspektywie czasowej dla przedsiębiorców branży rolno-spożywczej.

Pozwoli to na bardziej zrównoważony wybór operacji do objęcia wsparciem, co wraz z innymi kryteriami wyboru, pozwoli koncentrować pomoc na projektach, które najlepiej wpisują się ramy programowe i cele PS WPR.

Zmiany redakcyjne

Zmiany o charakterze redakcyjnym (użycie pojęcia „operacji” oraz dodanie określenia kosztów inwestycyjnych) mają na celu ujednolicenie opisów kryteriów premiujących.

Jednocześnie, celem usystematyzowania preferencji należy uchylić Uchwałę nr 108 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z 28 maja 2025 r.

2. Przepis zgodnie, z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 119 ust. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:

11-18 lipca 2025 r.

4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

Proponowane zmiany w interwencji I 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem - powinny w efekcie przełożyć się na:

- większą liczbę zainteresowanych ubieganiem się o pomoc, a tym samym większe prawdopodobieństwo absorpcji budżetu przeznaczonego na realizację tej interwencji,
- bardziej zrównoważony wybór operacji do objęcia wsparciem. Spowoduje to wyrównanie szans na uzyskanie pomocy wnioskodawcom realizującym operację na terenach o wyższej stopie bezrobocia oraz tym, którzy nie korzystali ze wsparcia w ramach części nr 1 lub 2 inwestycji A1.4.1 KPO „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”.

5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na realizację zamierzonych celów oraz osiągnięcie zaplanowanych poziomów wskaźników, ponieważ dotyczą eliminacji ograniczenia terytorialnego w ubieganiu się o pomoc oraz ustanowienia dodatkowych preferencji w przyznawaniu pomocy.

6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:

Proponowane zmiany nie będą miały wpływu na plan finansowy PS WPR 2023-2027, ponieważ nie skutkują koniecznością zmiany budżetu interwencji I 10.7.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - poza gospodarstwem.